

Impressie bijeenkomst schakelkring 7 oktober 2009

De vierde schakelkringbijeenkomst vond plaats op 7 oktober 2009 in Utrecht. De middag is begeleid door Karin Hoogeveen en Paul Kooiman van Sardes en werd bijgewoond door ruim 20 leerkrachten en begeleiders van schakelklassen uit heel Nederland.

Mondeling Nederlands – nieuw

De bijeenkomst start met een presentatie van Maaïke Dalhuisen van de CEDgroep over de methode 'Mondeling Nederlands – nieuw' voor nieuwkomers van 6 tot en met 11 jaar in het Nederlandse basisonderwijs. De methode is opgebouwd rond thema's en biedt materiaal voor 36 lesweken. Er zijn vier cursussen en elke cursus heeft zeven thema's. Het doel van de methode is dat kinderen de Nederlandse taal leren begrijpen en gebruiken. Er wordt onder andere gewerkt met verhaalplaten, woordenschatplaatjes en een woord van de dag dat gebruikt kan worden om allerlei activiteiten te organiseren. De leerlingen oefenen veel en dat gebeurt in betekenisvolle lessituaties. Voor meer informatie: m.dalhuisen@cedgroep.nl

Thema's

Op de middag wisselen de deelnemers in subgroepen kennis en ervaringen uit aan de hand van de thema's. Zoals gewoonlijk ontstaat een levendig gesprek. Men is elke keer weer verbaasd over de grote variëteit in schakelklassen in het land.

Aan elke groep is gevraagd om tips te formuleren voor de andere deelnemers.

Thematisch werken in de schakelklas

- Laat leerlingen zelf een thema kiezen uit een door de leerkracht opgestelde lijst.
- Door te werken met woordfrequentielijsten kunnen bij elk thema relevante woorden gezocht worden.
- Van de website <http://www.onderwijsmaakjesamen.nl/thema/taal-lezen> kunnen nuttige artikelen en suggesties gehaald worden, bijvoorbeeld voor technisch lezen.

Afstemming schakelklas – reguliere klas

- Stel als schakelklasleerkracht een vast contactmoment in waarop je bereikbaar bent voor de reguliere groepsleerkrachten (al dan niet op afspraak).
- Maak een wekelijkse nieuwsbrief voor ouders en de groepsleerkrachten uit de reguliere klas waarin je schrijft wat de schakelklasleerlingen die week hebben gedaan.
- Mail elke week met de groepsleerkrachten.
- Houd een website bij over de schakelklas.
- Maak een portfolio voor elke leerling, zodat steeds zichtbaar is wat er gebeurd is en de vorderingen van de schakelklasleerling zijn. Dit kan ook voor informatie aan de ouders gebruikt worden. Voor jonge kinderen is er een plakboek met foto's, de kinderen lichten het zelf toe tijdens de oudergesprekken en aan het einde van het jaar krijgen ze het mee naar huis.
- In Katwijk werkt de schakelklas met een digitaal dossier waar de groepsleerkracht toegang toe heeft. De schakelklasleerkracht houdt het dossier bij en vult elke zes weken onder andere in welke vorderingen de leerling heeft gemaakt. Drie à vier maal per jaar heeft de schakelklasleerkracht contact met groepsleerkracht van de moederschool van de leerling. Soms is de IB'er daar ook bij aanwezig. Omdat de leerlingen maar twee middagen per week op de moederschool zitten, is er het gevaar van vrijblijvendheid.

- Maak goede afspraken met de reguliere groepsleerkracht en de IB'er, zij blijven uiteindelijk de eindverantwoordelijkheid voor de leerling dragen.

Programmatische afstemming schakelklas – reguliere klas

Afstemming op het niveau van methodes kan lastig zijn bij bovenschoolse schakelklassen. Daar zijn verschillende oplossingen voor gevonden.

- Sommige schakelklassen werken zonder methode, de leerlingen krijgen spelling in dat geval in de moedergroep.
- Andere schakelklassen hebben afgesproken dat ze de methode Veilig leren lezen in de schakelklas gebruiken.
- De schakelklas heeft een geheel eigen programma, maar op het niveau van handelingsplannen wordt wel gezamenlijk met de regulier groep opgetrokken.
- Waak ervoor om de leerlingen werkjes af te laten maken die in de reguliere groep in het gedrang zijn gekomen.

Ondersteuning van de schakelklasleerkracht

- Zorg dat het op bestuurlijk niveau goed geregeld is, zodat je geen tijd kwijt bent om uit te zoeken waar je materialen kunt declareren of waar je terecht kunt als de huisvesting niet in orde is.
- Een netwerk schakelklassen op lokaal niveau blijkt heel nuttig en wordt zeer gewaardeerd door degenen die er ervaring mee hebben. Tot nu toe is dit vooral in de grotere steden, maar er zouden uiteraard ook regionale netwerken opgericht kunnen worden. Wellicht willen de gemeenten dit ondersteunen.
- Wees assertief, dus laat je bijvoorbeeld niet afschepen met oude computers of met een plek op de gang.

Karin Hoogeveen
Sardes
Utrecht